

KOVA

Organas Lietuviu Socialistu Sajungos Amerikoje.

"KOVA"
Savaitinis laikraštis
Išleista kas penktą dieną Phil'a., Pa.
Leidžia
**LIETUVIŲ SOCIALIZTU
SAJUNGA AMERIKOJE.**
(Inkorporuota Balandžio 28 d. 1908)

PRENUMERATA:
Metams į visus dalls svieto \$2.00.
Pusel metų ..... \$1.00.
Apgarsimui kainos ant užklauso.

Redaktorius — K. Vidikas.
Administratorius — A. Žymontas.

Su visokiais reikalais kreiptis šio
adreso:

"KOVA"
1815 E. Moyamensing ave.
Philadelphia, Pa.

"KOVA"
The Lithuanian weekly
Published every Friday, Phil'a., Pa.
by the
**LITHUANIAN SOCIALIST
FEDERATION OF AMERICA.**
(Incorporated April 28, 1908)

SUBSCRIPTION RATE
In all parts of the world per year

Editor — K. Vidikas.
Business Manager — A. Žymont

Advertising rates on application
All communications should be
sent to:

"KOVA"
1815 E. Moyamensing ave.
Philadelphia, Pa.

No. 45

TELEFONO NO.
KEYSTONE MAIN 2958.

PHILADELPHIA, PA., 8 d. LAPKRIČIO (November) 1912 m.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

TELEPHONE:
KEYSTONE MAIN 2958.

Metas VIII.

AMERIKA.

PREZIDENTU IŠRINKTAS WOODROW WILSON, DEMOKRATAS.

Daugiausia balsų po Wilsonui gavo Rooseveltas, «progresiškasis».

Trečiu seka Taftas, republikonas.

Elektorinių (rinkiminių) balsų maždaug gavo: Wilson — 374, Roosevelt — 137 ir Taft 20.

Socialistų pasisekimus kapitalistiški laikraščiai nesiskubina garsinti, todėl tikrų žinių da nėra.

Rinkimines kovas inplaukos ir išleidos.

Washington. Socialist Party valdyba pranešė atstovų rumo raštinkui, kad šioje rinkiminėje kovoje Soc. P. surinko \$42,735,48, nerokuojant \$14,338,49, kuriuos uždirbo, pardavinėdama literatūrą. Ligi šiol išleido rinkiminei kovai \$29,048,28.

Mire Suv. Val. vice-prezidentas.

Utica, N.Y. 30 spalio mirė Miras Suv. Val. vice-prezidentas. Jis ir dabar buvo republikonų kandidatu į vice-prezidentus. Iš profesijos buvo advokatas. 29 metus praleido politikoje, daugiausia kongrese. Nors iš jo buvo veiklus politikierius, bet podraug buvo ir geras biznieriūs. Užsiėmęs politiškais reikalais, niekad neužmiršdavo savo biznio reikalų. Buvo stambiu šėrininku (akcijonierium) daugely pramoninių ir prezidentu Utica Trust & Deposit Co. ir New Hartford Canning Co., kur moteris ir mergaitės dirba po 14-15 val. į dieną už mizerną užmokestį.

Nubaudė soc. kalbetojus.

Pittsburgh. Penki socialistai, jų tarpe ir redaktorius laikraščio «Justice», tapo suareštuoti ir nubausti arba \$10 pabaudos ar 10 dienų kalėjimo už tai, kad laikė prakalbas ant gatvės be policijos daleidimo. Prasidėjo kova už laisvę žodžio.

Peršove angliakasiu prezidentą.

Charleston, W. Va. Peršauta Sherman Cook, prezidentas vietinių Suvienytų Amerikos Angliakasių naktį, kada jis mifojoje. Spėjama, kad angliakasių savininkų papirkti sargai atliko tą darbą.

Nužudys Beckeris 9 gruod.

Laikas užmušti elektros kedėj Beckerį, buvusį New Yorko policijos leitenantą, už nužudymą gamblerio Rosenthallaus paskirtas 9 gruodžio. Jis yra patalpintas Sing Sing kalėjimo taip vadinamame mirties name. Beckeris vis da tiksliai išsisuktis nuo mirties bausmės.

40,000 susirinkimas.

Subatoj New York'e atsibuvo didžiausias žmonių susirinkimas iš visų, kokius kada-nors buvo New Yorkas matęs. Tai buvo socialistų susirinkimas Union Square Garden'e, kame suplaukė 40,000 ypatų dalyvaust socialistų demonstracijoj ir pasiklausyt soc. kalbetojų.

UŽRUBEŽIS.

BALKANU KARE.

Turkija šaukiasi prie kitu viešpatysčiu.

Turkija atsikreipė į Europos viešpatystes, kad jos sustabdytų bulgarų, graikų, juodkalniečių ir serbų užpuolimą ant Turkijos. Turkija prisipažįsta, kad ji tapo sumušta. Turky kariumenė da laikosi tik paskutinėse tvirtovėse aplink Konstantinopolį. Turkija daleido Europos viešpatystėms atsiųsti kiekvienai po vieną karišką laivą pro Dardanellų protaką, taip kad galima būtų sulaukyti turkus nuo skerdimo krikščionių. Mat, turkai su krikščionimis ir dabar labai žiauriai apsieina, net karės belaisvius kartais užmuša.

Viešpatystes siunčia kariškus laivus.

Europos viešpatystės patarė Balkanu valstijėms netti į Konstantinopolį ir į Saloniką, nes iš to galėtų mahometonai sukilti ir ištikti visur didelės skerdynės tarp mahometonų ir krikščionių. Vokietija pasiūlė penkis kariškus laivus.

Adrijanopolis pasioavęs bulgarams.

Pranešama, kad Adrijanopolis pasidavė bulgarams, kurie paėmė 40,000 turkų kareivių į nelaisvę. Kiti turkų kareiviai nutraukė link Konstantinopolio. Taipgi pranešama, kad viršiausias turkų armijos vadas Nazim Paša yra palimtas bulgarų į nelaisvę.

Turkai neturi pakaktinai naujosios mados šautuvų.

Beveik visi tinkamo amžiaus vyrai bulgarai išėjo karės laukan. Su puolimu Adrijanopolio turkai liekasi kaip ir išvyti iš Europos. Jų sultanas-karaliūs rengia si bėgti, o buvusis sultanas Abdul Hamidas yra išvežtas į Mažąją Aziją.

Graikai suardo turku laivą. Turku žiaurumas.

Turkų kariškas laivas Feth-I-Balend tapo graikų mina paskandintas netoli Salonikos priplaukos.

Graikai užėmė turkų salą Samothrace su 5000 gyventojų.

Turkų kareiviai įvyjo į Turkiją 50 graikų iš parubežinio kaimo Metassa ir išmušė visus apart keturių pabėgusių. Užmuštiems vienas turkas kareivis nupjauštė nosis ir rankas.

Serbu veikimas.

Serbai atėmė nuo turkų miestelį Strumitza. Serbai tvirtai laikosi vietoje, kurias užėmė Macedonijoje. Turkai gyventojai atsisako nuo savo karaliaus ir prisiekia ištikimybę Serbijos karaliui Petriui. Turkai taipgi išduoda ir kas rengė krikščionių skerdynes.

Juodkalniečiams sekasi.

Juodkalniečiai bombarduoja Tarakošą, kuris tik vienas da užkerta jėms kelią į didelį turkų miestą Skutari. Juodkalniečių šūviai padegė turkų parako sąkrovą Tarakoše; eksplozijoj gavo galimą keli desėtkai turkų.

Čia perstatoma, kaip Harvardo universitete auklėjama studentinė milicija. Per Lawrence'o straiką Harvardo universiteto aristokratiškieji studentai važiuo į Lawrence'o ir apsiginklavę, kaip milicistai, badė ir šaudė darbininkus. Studentai milicistai buvo daug žiauresni už paprastus milicistus. Pagelis žino, jog Harvardo studentai buvo straiklaužiais laike Bostono gatvekarinių darbininkų straiko ir kitų straikų. Ant paveikslu atvaizdinta, kaip studentas mokinasi badyti darbininkus. Suprantama, Harvardo universitete stačiai tos praktikos nėra. Bet kapitalistiškos dvasios profesoriai išmokina studentus neapkest darbininkų, tuli jo profesoriai straiklaužius vadina didvyriais, ir tt.

Mušiuose dalyvavo 500 darbininkų gyvenimas.

Emersonas ir 58 brolytės darbininkai tapo išteisinti ir paleisti ant laisvės. Daugiau aukų tam nereikia. Jie buvo kaltinami, kad per juos buvo užmušti trys skiaibai laike susirinkimo straikavusių medžių kirtikų, kur kompanijos detektivai skiaibai sukėlė riaušes ir, matoma, patį nušovė, girti budami, anuos tris žmones.

Pracitame «Kovos» numeryj buvo pranešta, kad aukos, skirtos Etorui ir Giovanniti, nuo šiol eis apgynimui miatų medžių kirtikų, bet jau dabar ir jiems aukos nereikalingos.

Du pulkai kareiviu ant darbininku.

Jacksonville, Fla. Gubernatorius Gilchrist partraukė du pulku kareivių, kad malšintų gatvekarinių straikerius. Žmonės straikeriams labai užjaučė. Kada kompanija įstadi ant karų skiaibinius motormanus ir konduktorius, žmonės sustabdė ir sudaužė karus, sumušė straiklaužius ir privertė juos pasitraukti nuo to darbo.

Gatvekaru darb. laimejo.

Yonkers, N. Y. Gatvekarų darbininkai jau rengėsi straikuoti, reikalaudami geresnių darbo sąlygų. Bet kompanija pasikubino išpildyti jų reikalavimus, ir straiko nebuvo.

Neduoda pasirinkt Etorui advokatą.

Teisėjas Quinn Etoro-Giovanniti teisme neduoda pasirinkti Etorui advokatą, bet pats paskyrė visai neprisirengusį apgiuti Etorą.

DRAGIŲ GYVENIMAS.

Iš LSDD. gyvenimo.

Susitvėrus Lietuvos Soc.-Dem. Partijos Užsieniniam Biurui ir pradėjus rupintis partijos reikalais, pirmiausia buvo atkreipta dėmesys į lietuvių moksliečių kolonijas, išsiimčiusias po Vakarų Europą. Jo rupeščių spalio pradžioje buvo padarytas Krokavoje lietuvių moksliečių, prijauniančių LSDD pirmas susirinkimas. Aptarus jame dabartinį Lietuvos visuomeninai-politiki momentą, kas link mokslievių priedermės susirinkusieji nutarė sutverti Krokavoje LSDD kuopą, į kurią išsyk prisidėjo 5 žm., pasiskirdami kas mėnuo įmokėti partijos reikalams po 40 helerių. Tris jų pasižadėjo butinai nolat remti LSDD. laikraščius straipsniais, feljtonais, apsakymėliais ir tt., norėdami tuomi padrasinti besirengiančius juos išleidinėti ir paskatinti tą greičiau pradėti. Taipgi buvo kalbama, kaip suvienijus išemigravusius LSDD narius ir jai prijauniančius. Šis klausimas liko atidėtas kitam kartui, idant tuo laiku geriau prie jo prisirengus, užmezgant ir atnaujinant ryšius su kitu vietų draugais.

Kaip agituoja musu draugai Lietuvoj.

Manome, įdomu bus žinoti, kokiū būdu Lietuvos socialistai šiuose Dumos rinkimuose ragino žmones balsuoti už socialistų kandidatus. Tas įdomus ypatinai todėl, kad Lietuvoj nėra žodžio laisvės. Todėl čia dedame mums prišijstą plakatą-atsisaukimą:

PILIEČIAI-RINKĖJAI!
Mūsų kandidatas 2 osios Vilniaus miesto kurijos Bonifacas Viekšnickis. Jis tvirtas visų žmonių ir vargų gynėjas. Jis nesiuo prižadų, nes valdžia nedemokratinė. Bet jis kovos už visišką politikos ir visuomenės gyvenimo atmainymą, už pilną ir platų jo su demokratinimą. Jis kovos už:

- 1) visotiną, lygų, tiesų ir slaptą balsavimą be skirtumo lyties, tautybos ir tautos, renkantį Dumą ir vietines savivaldybes;
- 2) straikų, sąjungų ir susirinkimų laisvę;
- 3) sąžinės, spaudos ir žodžio laisvę; asmens nepaliečiamybę, atmainymą išimtinų įstatu, karo teismų ir mirties bausmės;
- 4) tautybos ir tautos sąvaržų atmainymą; už tautų lygumą ir kultūrinį tautos plėtojimąsi;
- 5) 8 v. darbo dieną ir 42 v. atilsį kas savaitę.

PILIEČIAI!

Jus kalbinš balsuoti už kleriką, kun. Maciejevičių ar liberalą Kėžyanovskį. Juodu, girdi, tautos atstovai! Neapsigaukite! Nors juodu savitartyje kovoja, bet ne dėl jusų.

Kun. Maciejevičius 5 metus buvo Dumoj, už darbininkų reikalus nekaltėjo nei syklo. Balsavo išvien su ponais. Pileičiai-rinkėjai! Dėl vargo visų darbo žmonių ir prispaustųjų eikit jus išvieno, balsuokit už darbo žmonių atstovą! Balsuokite už demokratinį (t.y. socialistą. R.) kandidatą.

Kaip matome, lapukas visai nekaltas, vienok už jo platinimą suareštuota keltatas igalioitinių ir pats Viekšnickis...

IŠ LIETUVOS.

Rinkimai į 4-tą V. Dumą.

Vilkaviškio miesto rinkikai išrinko į guberninij susirinkimą A. Balotą. Reikia pažymėti, kad kunigai visokiais būdais agitavo balsuoti ne už Balotą, bet už rusą. Taip visi kunigai ir darė, bet jokiū būdu nieko nepesė.

Vilkaviškio pav. mazažemiai igalioitiniai rinko rinkikus į guberniją. Išrinko dr. J. Besanavičių.

Rinkimuose dalyvavo 23 žmonės. Parapijos name buvo priesrenkamasis susirinkimas. Tame susirinkime daug apie ką buvo kalbėta, daug svarbių klausimų pajudinta, kaip tai: emigracija, girių užsienien gabenimas, rinkimų įstatų pakeitimas, dvarų parceliavimas ir tt.

Gedraičiai (Vilniaus gub.).

Šimet aš pasirupinau gauti iš policijos leidimą knygas parduoti. Manau, dabar galėsiu išplatinti tarp sodiečių rašinius beždėn. Vienok nasirododyti, nes kunigai rėžė ant manęs, kaip ant vilko.

Kiauklių, Šesuočių kunigai ateina, iškrato, išvarto mano knygas, o suradę jųjų tarpe antikuniginę knygutę, grasina įskųsijai policijai arba prisako žmonėms, kad pas mane nepirktų knygečių. Taip tai mūsų kunigėliams rupi knygų platinimas.

Naumiestis (Raseinių p.).

Nors mūsų valdžioje, be esančiųjų 2 Naumiestyje ir 1 Teleniuose mokyklų, pernai ir užpernai da atidarė dvi mokyklas Degučiuos ir Gardame, vienois ir tai valstiečiai da nesijaučia aprupinti mokyklomis. Aišku, sodzius jau bunda, jo gyvenimas nauja vaga pradės tekėti. Tai liudija, kad net biedniausias butelninkas nori leisti vaiką mokintis, nors, sakosi, jo tėvai nei nemanė jo leisti pasimokinti. Bet, nepatalpinęs savo vaiko mokyklon, dėlei vietos trūkumo, noriai apsiima «ant šalies» pamokinti, kad tik rastųsi, kas pamokintų. Bet nelaimė. Išleistas cirkuliaras neleidžia vaikų mokinti be valdžios leidimo. Ne vienas toks biednas žmogelis padejuoja dėl mokyklų trūkumo. Didžiausia nelaimė tai ta, kad jų norų niekas neišgirsta, neatgina jiems pagelbon. O tik rodo, teisingus reikalavimus į vieną sujungti tereikėtų ir naujų mokyklų galėtų susilaukti. Taip ir laukiama kaž-ko. Vienas padejuos noris leisti vaiką mokintis, kitas padejuos... Ir taip be galo.

(Iš «Lietuvos Žinių»)

APŽVALGA.

Už ką patrijotams dėkavoti?

Patrijotai per savo organus, ypač per brooklynški, reikalauja, kad socialistai būtų jiems dėkingi, nes tai patrijotai sutvėrė ir Lietuvių Socialistų Sąjungą. Čia verta žodį tarti apie tą patrijotų darbą.

Daugumas žino, kad dabartiniai patrijotai tužai tvėrė Sąjungą laike revoliucijos Rusijoje ir Lietuvoje. Patrijotai, matyt, išvydo, jog Amerikos lietuviai darbininkai jau buvo pribrendę, kad susivienytų socialistišką organizaciją. Tie mūsų prieteliai jeigu aiškiai nematė, tai bent nujautė, kad lietuviai darbininkai jau pradeda išaugti patrijotiškų vystyklus, kad jie jau yra pasirengę atsikratyti nuo patrijotų su jų jų bizniais ir bižniškais «tėvynės meilėmis». Tat atėjo gera mintis patrijotams į galvą. Mislija sau vyrui: Sutversime lietuviams Socialistų Sąjungą, pastatysime ją ant patrijotiškų pamatų, paliepsime jiems mylėti tautišką biznį,—ir jie bus geri vaikai.

Bet patrijotiški Sąjungos tvėrėjai apsiriko. Jie patį save susivedžiojo. Revoliucijos idukime jie manė, jog jie esą socialistai; kadangi socialistai vadovavo revoliucijai, tai patrijotai prijautė revoliucijai, tai patrijotai labai lengvai sumaišė abiejų revoliucijų prieš Rusijos biurokratiją su socialistizmu. Sąjungą jie tvėrė pirmiausiai, kaip organizaciją rėmimų Rusijos revoliucijos, gavimų Lietuvai autonomijos ir t. p. Žodžiu sakant, organizuodami Amerikos lietuvių darbininkus, jie turėjo omenyje patrijotiškų tikslus siauresnėje to žodžio prasmeje.

Praėjo revoliucija. Atšalo iškarsčėvė jausmai. Tikri, principijališki socialistai, sekdami socializmo principus, pradėjo po valiai atsikratyti nuo patrijotiškų globos Sąjungoje; pradėjo žiūrėti į dalyką akimis tarptautišką socialistizmo. Prasibraivė patrijotai pamatė, kad jie ne savam vežime važiuoja, kad socialistizmo principai — tai ne jų principai. Kadangi, jog dabartinis Brooklynio tautiško organo redaktorius, vienas iš pirmiausių patrijotiškų Sąjungos tvėrėjų, sapalioja, buk socialistai tik krauju praliejimu nori gėlbėti darbininkus.

Prasidėjo Sąjungos apsvaylymas. Kaip tik socialistai pradėjo eit socialistų, o ne patrijotų keliais, tuoj Sąjungos tvėrėjai patrijotai ėme piktintis, šaukti ant socialistų, kad tai tautos išgamos ir išmislėti ant jų nebutus daiktus, ypač, kad socialistai pradėjo rodyti patrijotų klaidas.

Už ką tat lietuviai socialistai turi but jau tokie dėkingi patrijotams? Jeigu patrijotai ir nebutų taip pasiskubinę dėlėi savo siekių tvėrti Sąjungą, tai, nežinurint to, visgi socialistai būtų susitvėrę sau soc. organizaciją, kaip kad ir kitų tautų darbininkai Amerikoje.

Tautiška litanija.

Klerikaliskai-tautiškasis Brooklynio organas paskutiniame savo numeryje prirašo aibes visokių išmislų ir nebutų makamolų prieš lietuvių socialistus. Žinoma, didžiausias juos pasmerkia už tai, kad jie nėra patrijotai. Jeigu tik jie būtų patrijotai, tat galėtų ką nori daryt, o Brooklynio tautiškasis organas nieko jiems nei puse žodžio nesakytų, kaip kad nesako tautiškiems karžygiams už jų niekadarystės. Tačiau lietuviai socialistai yra ne kokie patrijotai, patrijotiško biznio ir patrijotiškų suktybių negina, bet da atpenč avirai visuomenel parodo, kaip patrijotai, susėdė savo laikraščių išleis tvėse, bankose ir panašiose istai-gose, — neria nuo lietuviškios liaudies kalli ir parduoda da ja politikiems.

Ir keršija patrijotai socialistams, bet koks tai pigus kerštas! Pliovoja, kad vienas socialistas taip padaręs, kitas kitaip padaręs, bet bijosi net jų prasikalėlių socialistu vardus idėt.

R U O Ž A I.

Pučia šaltas rudens vėjas, draskosi be jokio susimylėjimo, lanksto ir laužo medžių šakas, nuneša kepurės nuo galvų. Bet tai mažas gamtos sujudimas, jis greitai praeis, ir vėl bus graži pagada ir tyku, vėl galėsime gėrėtis visomis gamtos grožybėmis.....

Bet suvis kitaip yra su mūsų tautos nevidonais, betaučiais ir betiksliais socialistais. Tik pasižiūrėkite tikro socialisto akimis ir pamatysite, kad tarpe jų randasi tokie pauksčiai, su kuriais bailsu ant gatvės susitikti ir kalbėti net vidurdienij... gali tuojau išduoti policijai arba Rus. valdžiai.

Garbingą ir daug naudingų darbų padariusį kn. Olšauską visokioms išmislais apjuodino, neturėdami jokio pamato. Visi ant to kunigėlio rašinėjami tai buvo grynas melas ir suklastuotos žinios.

Išmislis ant ex socialisto p. Šir. prisispaudinime TMD. knyguj irgi socialistų darbas. Nors tas žmogus ir pats prisipažino TMD. seime laišku, bet tai buvo daroma diplomatiškos keliu, o socialistai viešai tai paskelbė.

Iškundimas lietuviškos insurancės (apdraudos) kompanijos—SLA. prez. Živ. juk tai vėl socialistų darbas. O atsiminkit, kad SLA. buvo budavojama ant didžiausio pamato, ir socialistai jau baigia jį griauti. Argi tai galima tylėti ir rankas sudėjus sėdėti?

Bet, ant nelaimės, tiek daug jau tu socialistų živiso, kad niekur negalima nei žodelio ant jų prasi-tarti. Kiekviename viešame susirinkime jų kruvos, ir pradėk tik apie juos ką pasakoti, tuojau gausi tokių užklausimų, kad nei pats nežinosi ką atsakyti.

O laikraščiai į ką pavirto, — tiesiog nemalonni ir pamislyti. Nuolat bubnija apie socializmą, tartum jau tik socializme išganymas. Tai didelis vienpusiavimas. Kam reikia užmiršti «progresistų» partiją; juk plačiau mananti žmonės ir agituoja už «progr.» partiją, kaippriešingai socialistai už SLA., sunaikins TMD. Kur mes nuelsime, kur apsvietimai platinsime? Juk tai mūsų ramios kultūros lizdai, o socialistai baigia naikinti jas.

O da svarbus dalykas. Jau nei laišku negalima niekur parašyti; kaip tik nori ką darsižioti, tuojau žiūrėk jau fr pateko laiškas į kokio socialisto «boso» rankas, kuris su elektros pagelba sužino laiško turinį pirmiau, negu darbininkas.

Žodžiu sakant, socialistai užbarikadavo visus kelius, kuriais galima būtų prieti prie minios ir mulkinti ją (atsiprašau, šviesti). Tautiškų laikraščių išmislų šūkavimų ir nickinimų socialistų jau nieks nebeneri klausyti. Nors imk žmogus ir mušk galvą į sieną.

O vienok, kaip žiaurus rudens vėjas nustoja siautes, taip, reikia tikėtis, kad ir socialistų veikimas pasidarys kitokiu. Nejaugi jie nemato, jog ir mūsų vadinamų tautos užtarytojų darbas irgi nemazas. Klek tai reikia galvoti, kol prirašai ilgas straipsnius išgyrimui «progresistų», republikonų ar demokratų partijų; nors už tai ir gerus pinigų gauni, bet tai nieko, vis dėlto reikia nuduoti, kad tai darai dėlėi didelės tautiškos idėjos ir žmonių gero. Na, o tuom tarpu socialistams reikia duoti kuo-daugiausiai vėjo, kad negalėtų nei išsižioti.

Ir virsta Amerikos lietuviški «tautiški» laikraščiai į pardsdavėlius; už skatiką jie parduoda viską. Ten darbininkas jau negalirasti užtarimo ir nerias.

Sukčių partijos, mokėdamas didelus pinigų, nuperka mūsų tautiečius su dušia ir kunu. Nors jie sako, kad socialistai betaučiai ir betiksliai, bet social. neparduoda savo idėjos už pinigų. Todėl, darbininke, jei tau da kas sakytu, kad su pardsdavėliais tautiečias reikia išvieno veikti, netikėk, jei nenori buti pardsdavėliu.

A. Ž. las.

MOTERŲ SKYIUS.

Motinos, ką jus reikiate?

Jau laikas moteriai pasiziūrėti į save, kaip į žmogiką esybę, kuriai reikia kovoti už buvį visais įrankiais, tinkamais pagerimui jos likimo. Laikas gauti pilnas politiškas teises, ir ne dėlto, kad to reikalauja teisybė, ne dėlto, kad moterij yra lygus vyrams žmonės, bet dėlto, kad jos negali savęs apsiginti nuo ekonominio-industrijinio išnaudojimo patol, pakol jos neturės balso daryme tų įstatymų, po kuriais turi gyventi ir dirbti. Jos turi dirbti tose pačiose dirbtuvėse, atlikti tą patį darbą, tose pat sąlygose su vyrais ir už tai gaut tik pusę tiek, ką gauna jie.

Jos mato savo kudikius diena į dieną dirbant dirbtuvėse ir kasyklose, susiduriant su pavojingomis mašinomis, dirbant ilgas valandas nesveikose aplinkybėse, bet jos neturi jokios galės jiems pagelbėti, kadangi jos neturi balso ir negali dalyvauti išdavime įstatymų, reikalingų apsaugojimui dirbančių vaikų.

Jos turi tik žiūrėti, kaip valdžia siuncia jų vyrus ir sunus vardan tėvynės meilės šaudyt savo brolius, kurie jiems nieko blogo nepadarė, taip kad kapitalistai galėtų savo biznį apginti ir įgyti naujas užrubežines tur-gavietes išvežimui savo tavorų.

Jūs, motinos, labiau atjaučiate žmonių kančias negu kas kitas. Tegul duzgia karėn šaukiantieji bagna, tegul diegia triubos, tegul blizga gaisrai ir kareivių žmogžudiškos uniformos, — jūs per visą tą tuščią blizgėjimą ir triukšmą pamatote savo vyrų ir vaikų kančias nelaimarė.

Vienok jūs neturite balso, ir jūs rankas nuleidusios stovite, nuliudusios, kuomet eina tos skerdynės. Bet jūs neturite ilgiau taip pakantariai stovėti ir kęsti; jūs turite pakelti savo balsą ir garsiai ir nesiliaujančiai protestuoti. Kol jūs neturėsite politikoj balso, tol jūs busite vergės.

Jūs esate pusė žmonijos. Bet niekad vyrai nepripažino jus už pusę žmonijos. Jūs esate pastatytos ant lygio su vyrais beprotišiais ir kriminalistais, kuriems nedaleidžiama balsuot.

Rooseveltas savo platformoje «reikalauja» moterims balsavimo teisės, bet suvis ne dėl to, kad jis manytų, jog jūs esate lygios vyrams, o dėl to, kad šešiose valstijose moteris jau turi balsavimo teisę, ir todėl Rooseveltas norėjo pritraukti prie savęs šešių valstijų balsuotojas. Juk kaip čia seniai Rooseveltas da buvo atviras priešas moterų balsavimo.

Socialistų partija nuo pat savo pradžios kovoja už moterų balsavimą.

Mūsų žinome, kad iškovot moterims lygias teises su vyrais anaiptol nereikiška iškovot socialistų; mūsų žinome, kad kapitalistų partijos iš visų spēkų spirsis pritraukt moteris prie balsavimo už kapitalistų kandidatus ir remt kapitalistiskus sumany-mus.

Bet tuo pačiu laiku mūsų žinome, kad maštandios moteris, gausios balsavimo teises, supras, jog kapitalistų partijos nedaro gerą žmonėms, bet skriaudžia juos.

D. Damajanti.

PASIKALBĖJIMAS

Dėdės su Povylu.

— Kas girdėt, Povyl, apie vainą?

— Nagi, nieko ypatingo, dėde. — Ką tu šneki, kad nieko ypatingo? Musėt gazietų neskaitytai. Rašo, kad paklojo 15,000 pagonų-turkų.

— Tai kas iš to? Nenusidvyčiau, kad ir 100,000 būtų išžudė. Žmogžudystės įrankiai-ginklai tiek pasitobulino, kad ir 1,000,000 išmušt nieko nereikiška. Karė — tai sena, bjauri naujiena. Ap-skaitoma, kad nuo to laiko, kai žmonės pradėjo rašyt savo istoriją, karėse žuvo 14.000 milijonų žmonių. Karė — tai žvėriškiausias žvėriškumas. Jini parodo, kaip žemai da žmonės tebestovi.

— Kad-gi tai taip. Tai jau tu rokuoji, kad vaino nereikia? — Žinoma, kad ne.

— Iš kur dėde žinai? — Aš, Povyl, nėsu tamsunas, nėsu nei bedievis; aš raštą šventą skaitau ir matau parašytą juodu ant balto. Antai, kada Malžiečius užlipo an kalno Sinojaus nunešt žemyn žydams tobulias dievo prisa-kymų, jis ten su dievu užgašo, tai žydams nusibodo laukt; tada jie nusiliego aukso veršį ir ėmė jį garbint. Už veršio garbinimą dievas paliepė Malžiečiui, kad iška-potų penkis tukstantius vyrų ir moterų. Žnočijas, kad dievas neprakeikia, bet užgria, kada yra reikalas užmušti žmones, kurie yra netikė. Sakysl, kad čia tai da ne valna. Bet šventas Dovidas karaliaus pranašas vedė vainas. O pirmiausia vainą vedė pats dievas su piktai aniolais, kada jie pasikėlė su savo pravadyriam Lipicėriu prieš dievą. O šventa giesmė ar ne sako: «Vaikas šventųjų atėna, Kristus patsai pirma eina!» Matai, ir šventelije yra suorganizuoti į pulkus, o Kristus yra jų jenerolas.

— Visa ta dėdės kalba — tai tik davatkų pasaka. Joks protin-gas sutvėrimas netikės į ją. Apie «vainą» piktųjų aniolų su dievu parašė Malžiečius. Tai pasaka, kurią žydai girdėjo nuo senesnių už juos Azijos tautų. Apie tai, buk dievas Malžiečiui liepęs išžudyt 5000 žydų, garbinusių aukstinį veršį, taipogul parašė pats Malžie-šius; parašė tad, kaip jam patiko. Jis buvo gudrenis už paprastus žydus, pasidarė jų vadu; norėdamas da didesnę pas juos turėt galę, jis juos monijo, nuduodamas, kad dievas su juo kalbėjo. Malžiečius pats sau priešinosi. Dešimtyj «dievo» prisa-kymų jis pasakė, «Ne-užmušk», o čia-pat išžudė 5000 žmonių. Žydų karaliai, geisdami turėt apgniaužę žmones protiška-l ir fiziškai, apsišaukė prieš žmones pranašais; įpasakojo, kad dievas liepia iškelt karę prieš tautą ir tokią tautą arba prieš tautą ir tautą žydų tautos gentę, ir biedni paprastai žydėliai tikėjo nelemtom pas-

koms ir pretensijoms. Paskui, krikščioniškoj gadyne, katalikų popiežiai rengė kares, žudė šimtus tukstantų žmonių neva dėl Kristaus vardo, nepaisydami, kad ir menami dievo prisa-kymai užgina žudyt artimą ir Kristus pasmerkė kares, garsindamas visų žmonių meilę ir brolystę.

— Nieko, Povyl, nepadarysi. Vaina buvo nuo pradžios svleto ir bus iki sudnai dieniai.

— Dėdė labai klysti. Karė bus tik tol, kol žmonės neapsišvies labiau, kol neigys daugiau žmoniškumo, kol nesupras, kad geriausias žmonių spēkas ir milžiniškus tur-tus karės ir kareivystė visai be jokio reikalo prarija.

— Aš dabar tavęs paklausčiau, kam žmonės karlauja?

— Paskutiniuose laikuose karės daugiausia vyrauja dėl, —

vinėt kitoj šalyj kuo-daugiausiai savo tavorų, o taipgi toje kitoje šalyj nori įgyt teises, kad galėtų užvest savo biznius ir lengvai išnaudot tos šalies darbininkus. Su-prantama, kapitalistas nešauks, kad reikia karės todėl, kad jam reikia didelo biznio toje šalyj, prieš kurią jis kursto karę. Jis šauks, kad tėvynės mellė (patrijoti-zmas) ir tėvynės garbė reikalauja, kad «priešas» būtų pergalėtas ir pažemintas. Kapitalistas papirks laikraščius, politikierius ir kalbėtojus, kad pustų į jo duod. Tokiu budu žmonės esti sujudina mi ir net patis pradeda manyt, buk jiems reikia karės.

— Tai tu, Povyl, rokuoji, kad karė daugiau nieko nėra, kaip tik biznis. Ogi ar patrijotizmo nėra?

— Be abejo, patrijotizmas lošia savo nemažą rolę. Kiekvienu, kad ir žemiausia, tauta mano, kad ji kuo-nors yra geresni už kitą ir nori pasirodyt svetul, kaip augš-ta ji yra. Mislija, kad pamuš kitą tautą, tai bus pasaulyje garsi. Čia apsiereikiška kviailas pasiputi-mas ir žvėriškumas — vleni skerdžia kitus vlen tik dėlto, kad jie ne toj pačioj vietoje gimė ir dažniausiai ne tą pačią kalbą vartoja. Šičia sumindžiojama didžiausia žmonijos dora — meilė artimo dėl paikos tuštybės.

— Bet ką padarysi, jei tavo tautą kiti spaudžia?

— Tuo tarpu tas klausimas išrišama ginklais, bet žmonės apsišvies ir išriš jį tarptautiškos taikos keliu. Buvo laikai, kada žmonės neturėjo jokių teismų. Nesutikimus tarp savęs išrišdavo muštyne mis ir kerštais, bet jau dabar tuos nesutikimus išriša šikie-tokie teismai. Taip bus išrišti ir tarptau-tiški nesutikimai.

— Aš visgi, Povyl, negalitu suprasti, kad kas-nors be dievo galybės pasaulij darytus. Jeigu dievas norės, tai žmonės joku budu negalės sątaikoje gyventi.

C. Trivivis.

Švieskimės.

Mes, kai buvom mažesni, skaltydavom: «Melskimės». Dabar skaitome ir šauklame: «Švieskimės!»

Kaip aš nužuriu, tai kurie daugiausia rašo ir šaukia «švieskimės», tie mažiausia šviečiasi. Ir aš bijau, kad, apie tai rašydamas, pats nepasidaryčiau tamsuolu... Man tankiai prisielna bijot, kada manau ką-nors rimtai daryt. Baimė kyla iš tamsumo. Užtai sakau: švieskimės. Bet baimė prieš savo kvailybes, kurios gali įvykti, dirbant neva rimtą darbą, yra naudinga; ji pagelbsti apsidaryt aplinkui, ar nesišaipto velniukai kur už tavo minčių ir darbų. Pamatų tai, tuo apvalai mintis, permal-nai jų eiles, geriau sustatai į gultas, tveri geresnę jų draugiją ir tada jau savo nuomonę apskelbi be baimės.

Taip, reikia visada šviesintis pačiam save, kada tik pradėdi ką-nors protauti, o ypač kalbėt arba rašyti, arba šiaip ką dirbti.

Su savo mintimis daryk taip, kaip rotniistras daro su savo karėiviais. Visada, kada tik su jomis nori dirbt naudingą darbą, ypač darbą visuomenišką, visada jas muštavok, tvarkyk.

Gera būtų laisvamaniu link kitų, bet pats sau — geriau mintis priirišk, kad neimtų žylyot po tavo kvailybės žardį.

Visiška šviesaus, be jokios kvailybės šešėliuko, proto nėra. Nes abelaniai niekur nėra absolutizmo. Dėlto nemanyk, kad, ką tu pamisliljai, padarei, tai yra išmintinga, kaip kirviu įkirsta. Jeigu tu taip nemanyši, tai busi išmintingennis, šviesennis. Jei spardy-siesi, kad tave kas kritikuoja, tai vertas busi pavadinti protu tokio gyvio, kurs spiria. Pas tams atrasta viens tautietis-arkilo protas». Bet su tokiu protu ne vieną... geriau sakant, toks protas kone kiekvienam kai-kada už-eina, neišskiriant nei mūsų. Dėl stokos vidutinio apšvietimo tai-

Ne sykį ir ne vienas jau pasakė: «Gana mums kalbėti apie apšvietimą, rupinkimės velyk apie apšvietimą». Taip ir reikia. Kuomet aš noru kita apšviesti, tai sykiu noru pats apšviesti. Apšvietimas nereikalinga pustelninkui. Ne-reik jam savęs apšviesti. Apšvietimas ir apšvietimas, yra kaip ir vienas ir tas pats, arba du bendral neatskiriami.

«Ranka ranką mazgoja, kad abi but baltos». Taip tuodu bendral mazgoja protus, ne vieną kurį-nors protą. Kas yra kiek-nors plačiau apšvietęs, tas nekolis ir nekeiks tamsuolu. Tik pirtis nlekina jau-ją, o jauja pirtį, bet abi suodinos. Saugokimės nuo suodinumo. Bet da labiau saugokimės nuo išsisuo-dinimo. Švieskimės!

Aš jau senokai netikiu į «apš-meizimus». Apšmeizt žmogų negalima. Žmogus tik save gali apš-meizt. O jei kitą bandys šmeizt prieš visumone, tai — jei tikrai bus tat šmeizimas, t. y. neteisybė, — visumone tuoj jį ims garbint. Net ir teisingai niekinama jį lyg ant tų patyčių priglaudžia. Ir čia mūsų šviesieje, rmtiejie «did-vyriai» yra baisalai neteisingi, kad į minią taip šnairai žiuri, jei ne-duoda jokio darbo kulturos, apšvietios pakėlime, net nei pačios tautos, visuomenės ir visos istorijos tvėrime. Minia nors tamsi, bet nėra tokia jauja, kaip tuos švlesuolu pirtis ją kolioja per raštus, prakalbas ir tt.

Tiems šviesuoliams reikia apš-šviest. Jie tą padaryt gali, jei tikrai norės šviesti kitus, nemanydami, kad jie tai jau viską žino. Tik kvailyis, tamsuolis giriasi «vis-ką žina», viską išmanęs. Bepro-čių name, sako, negali gyventoj vadinti neišmanėliais, nes jie už tai gatavi kasžin ką padaryt. Tik tą matome ir sakome esant šviesiu, kurs gerai supranta, kad jis mažai

Kimės.

m mažesni, skal- skimės. Dabar klame: „švieski-

iu, tai kurlė dau- klia „švieskimės,“ čia. Ir aš bi- rašydama, pat amsuolū. Man bijot, kada ma- zai daryt. Baimė o. Užtai sakau: baimė prieš savo gali įvykti, dir- darba, yra nau- i apsidairyt ap- po velniukai kur- darbu. Pama- mintis, permai- u sustatai i gli- jų draugiją ir ta- onę apskelbi be

ada šviesistis pa- ik pradėdį kpa- pač kalbėt arba- ka dirbti. nis daryk taip, aro su savo ka- kada tik su jo- audingą darbą, nenišką, visada arkyk. amaniu liok ki- — geriau mintis- ū žylyto po tavo

aus, be jokios o, proto nėra. r nėra absoliutiz- yk, kad, ką ta- l, tai yra išmin- ūkirsta. Jeigu- tai busi išmin- is. Jei spardy- i kritikuoja, tai- ūti protu tokio- ia. Pas mus- tautietis-arklio- okiu protu ne- cant, toks pro- m kai-kada ū- nei mūsų. Dėl- pšvietimo tai-

as jau pasakė- ti apie apšvie- tik apie apsi- reikia. Kuo- pšviet. tai sy- šviet. Apšvie- telininkul. Ne- išvesti. Apš- im. yra kaip- arba du be-

goja, kad abi- uodu bendrai- ieną kuri-nors- plačiau apsi- os ir nekelis- is nekina jau- abi suodnos. linumo. Bet- nuo išsiau-

* ikti i „aps- t žmogų ne- save gali ap- andys šmeiči- — jei tikrai- y neteisybė, ms garbint. amą ji lyg- laudžia. Ir- tiejele „did- isingi, kad- iri, jai ne- lituros, ap- nel pačios- ršios istori- oors tamsi, kaip- tulos- ioja per raš-

elkia apsi- gali, jei ti- s, nemany- ršką žino. gtriasi vis- ys. Bepro- gyventojų- es jie už- laryt. Tik- ūt šviesai, i jis mažai

moka, mažai žino; toksai nesiste- bės iš mažiau mokančio, neniekins jo, bet pamokys; toksai priims pa- mokinimą ir iš kito, kurs už jį daugiau žino, — prašys da jo, kad perduotų jam tą, ką jis žino; tok- sal nebus jokių fanatikų — nei ti- kėjimiškų, nei tautiškių, nei socija- listiškių, nei bedieviškų! (Mat, visokių fanatikų esama).

Svarbiausia: švieskimės bendrai, išvien, sutartyje. Skaitykim lai- kraščių straipsnius ir knygas ne paskyrimu, jei bent, turim du-tris draugus, skaitykim pasidalinda- mi, garsiai — bus ekonomija įsų laiko ir akty, o svarbiausia bus tas, kad geriau apsišviesime, mo- kėsime kalbėti su žmonėmis ir tarp žmonių apie šviesesnius ir smages- nius dalykus, negu stovint prie- baro galime girdeči.

Mēs vis lekiame, kaip sakalaf, ir- ntupiami, kaip vabalai. Užsi- manome didžiųjų socialistiškų knygų, filosofijų, prelekcijų, refe- ratų ir „didelių“ prakalbų, o netu- rime visų tų mokslų pradinių ži- nių — smulkių dalykų, kurie yra viso mūsų apšvietimo rumo pamatu.

Vis-tiek, kada-nors turėsime kiekvienas nusileist žemyn ir kli- juot liuosas smiltis mūsų apšvie- tos pamato. Dabar tą darykim. Meskim pulkybę ir pasididžiavimą prieš kito nežinią, nesistebėkime, kad jis ko nežino, išmintingai su- telkime jam tą, ką mes žinome, o tada ir mes daugiau žinosime ir tą žinojamą patvirtinsime augštesniu draugiškumu — taigi šviesimės.

J. Baltrušaitis.

Da apie vokiečių socialde- mokratų mokyklas.

Apart vok. soc. Centralinės Mo- kyklos Berlyne, Socialdemokratų partijos Apšvietos Komisija stei- gia kitose miestuose taip vadina- mus kilnojamus kursus. Kilnoja- mi kursai skiriasi nuo paprastų kursų tuomi, kad ant paprastų kursų būna skaitomos lekcijos prie-

ninkų, o ant kilnojamų — nedau- gian kaip prie 30—40 klausytojų.

Pernai tuos kursus lankė 24,360 žmonių, tarp kurių buvo 1,785 moteris. Bet, kas įdomiausia, tai su- grupavimas klausytojų amžiaus. Nuo 15 iki 20 metų amžiaus buvo 1,882 lankytojai, 20—30 metų — 7,502; 31—40 metų — 6,102; 41—50 m. — 1,870 metų ir viršaus 50—503 klausytojai. Kaip matom, tai kursas daugiausia lanko ne jau- nuomenė, bet suaugę darbininkai, kurie trokšta ką-nors ger žinoti. Apart to reikia pastebėti, kad iš buržuazinės „kilnosios“ klasos jaunuomenė smarkiai griebiasi prie visuome- niško darbo bei mokslo, bet su- brendus pradeda tankiausiai at- šalt. Pas darbininkus-gi tas kaip tik atbulai: jie subrendę pradeda tuomi rūpintis, per ką jie ir bu- na daug stipresni ir atsakantesni už pirmuosius.

Dabar trumpai pažvelgsime, ko- kias pareigas pildo „Apšvietos Ko- misija“. Jos darbai apsišvieskia sekančiuose dalykuose: ji priren- gia programą žieminiams kursams ir išsuntinėja visal organizacijai. Ji surenka prelegentus ir suoga- nizuoja kilnojamus kursus, išdirba- gerus katalogus dėl partiviškų knygynų; sustato katalogus vaikų knygynams, padaro paaiškinimus kiekvieno teatrališko veikalo, kuri partijos nariai lošia. Ant galo, ji pagalbsti ir duoda visokius pata- rimus kitų miestų apšvietos komi- sijosms. Į penkis metus pasidar- bavimo Apšvietos Komisijos jau buvo sutvėrta įvairiose miestuose 218 komisijų. Šiais metais 177 miestuose buvo perskaityta 345 kursuose 2,879 lekcijos, kurias lankė 45,875 žmonės. Iš visų kur- sų per vienus mėnesius mokslo metus buvo pelno 574,000 markių. Nežiurint į tai, jog partiviškos mokyklos labai yra nemalonios buržuazijai, vienok, matydama jų tokį smarkų augimą, pradėjo net buržuazija jas remti. Ir taip, praėjusiais metais Frankfurto miestas paskyrė partiviškai mokyklai 1000

markių pašalpos, Apolde—100 markių, Damengorste—300 mar- kių. Taip gyvuoja Vokietijos socia- ldemokratija ir Lassallo ištarti žo- džiai, „darbininkų mokslo sąjunga“ stojosi kunu ir gyvena tarp socia- listų.

Prie tokio partijos veikėjų išsi- lavinimo ir prie tokio savo sąnarių lavinimo jokių būdu negali būti „šiaudinių socialistų“, kurių nega- li vienas ar du kokie-nors veikė- jai už nosies vadžioti. Mūsų-gi veikėjams visai mažai apina są- jungos šaknis, nes jie rupinasi tik jos platumu. Bet reikia atsiminti, kad iš vieno platumo taipgi maža nauda, nes, kuomet nėra šaknų, tai gali užėti smarkesnis vėjas ir viską išgriauti.

V. Paukštys.

Širdin pataikyta!

Aš nesitikiu, kad, pasakius teisybę, taip gali pataikyti i tau- tišką širdį, kuri pasiliktų ant am- žių sužeista. Kuomet aš rašiau savo straipsnelį „Mūsų bepartiviš- kiejai“, tai ten išrodžiau tik savo pažūras, pasiremdamas maž-daug paskutiniu tarptautišku socialistų suvažiavimu, apie kurį pakalbėsiu žemiau. Dabar-gi aš noriu nuro- dyti tuos užmetimus, kuriuos tuli išveičia visai kitaip ir tuomi nori- pertikrinti žmones.

Kodėl aš skaitau SLA. savo ru- šies politiška organizaciją? Čia paklauskite, ponai redaktoriai „Keleivio“ ir „Tėvynės“! Tik, ger- biamieji, atidžiau, nes paskui vėl verkšite krokodiliaus ašaromis, kad aš nežinau informacijų ir kad šmeičiu SLA. Visų-pirmiausia SLA. konstitucijoj yra pasakyta, kad jis turi būti tautiškas. Ką tas žodis reiškia? Aš suprantu taip: tautiškas, socialistiškas, demo- kratiškas ir t. t. — reiškia politi- škas. Ar ne taip? Da nesupran- tama? O viešpatie! Tuomet kla- sykite toliaus. Brooklyno seimas nutarė visar laikyti prakalbas tau- tiškąj dvasioj. Ką-gi tas reiškia?

Aš nežinau, kaip kas supranta šią rezoliuciją, o aš suprantu taip: Kur aš neisiu, kur nedalyvauju, ką aš nedarysiu — prielau būti partiviškų ir visur stengties platinti socializmą. Jokių „bepartiviškų“ pas socialistai negali būti. Be- partiviškumui gali būti tik pas di- plomatųsocialistus ir pas bizarie- rius socialistus.

Eiti tokiu keliu, koku pataria Susiv. vadovai, aš nesutinku pats ir nenoriu, kad juomi eiti kiti. Tame mano kova ir apsišvieskia prieš Susiv. Bet nemanykite, kad aš manau griauti jį taip, kaip griauja tuli mūsų „socialistai“, su pagalba policijos, detektivių ir t. p. Tokia kova yra bjauriausia ir apsi- reišimas proto bankrotu, nes jau- kaitaip jis neišgali kovoti. Aš griežčiau šaukdama: „Užmirškite, kad mes esame lietuviai, o tik atsiminkime, kad darbininkai!“ Ne tautiečiai, vienykitės po žirgva- likai, bet viso pasaulio darbinin- kai, vienykitės po raudona vėla- va.

Todėl nusiraminkite, taautos stulpai, ir negadinkite sau nervų, pasvėsdami po kelias špaltas dėl manęs; ypač patarčiau p. Račkau- skul, kaip savo senam pažsta- mam, nusiraminti, nes mudu jau negalėsime eiti vienu keliu.

V. Paukštys.

Juokdariai.

Turiu prisipažinti, kad nenoriai stveriuosi plunksnos, rašančią da- lykėnį. Nesmagu turėti reikalą su žmonėmis, kurie vaduojasi abel- nais išitarimais, bei „forizmiais“ — da daugiau, — kurie ta visą i- vardią marksizmu... Vienok tas mūsų ponų ir draugų „nuoseklu- mas“ kartais ir nenorint priveda prie „pagundos“... „Kovos“ N42 š. m. drg. A. O. Herman-Purvis butinai nori daro- dyti, kad chicagečių sumanymas

leisti moinį žurnalą „Mūsų Ta- kai“ ymetikės... Dėlto Ugi dėlto, kuo Sąjunga ji leis! Jis nukrypęs nuo marksizmo ir t. t. Kaome girdi panašią nuomonę nuo žmąs, kuris da taip neseni- niai atgavito už „pašalpinį sky- rių“ Sąjoje (Tikroį prasmėj, ne Sąjunga bet iš sąjungiečių ir ki- tų klafal susipratusių darbi- ninkų. d.), kuris butinai norė- jo politą partiją įkinkyti eko- nomišk organizacijos vežman, pagalia — kuris net nuna! da yra vada tos jau privatiškos ben- drovės „arbas“, — atkartojau, gir- dint tąs nuo to žmogaus, sta- čiai tautis reikia! Kam tas Ja- nuso (omėnų dvideidžio dievai- čio. H.) veidas?! Ne, draugai, kur jau bet panašiuose klau- siuose pakanka vien „kvėpimo“, čia reib ir logikos.

Kuomet buvo svarstoma koope- racijų klausimas, kaip kooperati- viškos draugijos turį stovėti prie- šais politiškas, ar jos turi būti so- cialistų partijose, ar turi gyvuoti nepri gulmingai, su partijoms or- ganizacijos ryšiais nesirišant, — tai čia pasidarė dvi srovė: Belgi- jos ir kiti socialistai rėmė, kad kooperacijos but partijos rankose; vokiečiai-gi priešinosi tam, reika- lavo, kad jos gyvuotų nepri gulin- gai, nes pas juos uždrausta įstati- mais kooperacijoms but partiviš- koms. Kad užganėdinti vienus ir kitus, suvažiavimas pripažista: „Darbininkams yra svarbu daly- vanti kooperati viškame judėjime, kursai gali buti geru įrankiu dar- bininkų imtynėse su kapitalistais, kad, igijus politišką bei ukišką galybę, butų suvisuomenyta kasy- jos ir darbo įrankiai. Tik suva- žiavimas nurodo, jog vienos koo- perati viškos draugijos jokin budn negali įvykinti socializmo tvar- kos.

„Suvažiavimas pataria socia- listams, bet verstinal neverčia da- lyvauti kooperati viškose draugi- jose, kad tenai platinti socializmo mokslų ir neiešti kooperati viškoms draugijoms auklėti savo nariusuo dvasi, kuri buty priešinga socializmui.“ „Kooperati viškų draugijų nariai —socialistai turi stengties savo draugijose, kad ne visas pelnas bu- tų išduodamas nariams, bet kad jo- dalis eitų apšvietos labui... Na- riai-socialistai turi žiūrėti, kad kooperaci j darbininkų alga bei darbas butų sutariama sykiu su profesjonalinėmis draugijomis, kad darbo aplinkybės kooperati viškose dr-gijose butų pavyzdingos.“

„Toliaus ne-ep turi su-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

„Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“ „Iš savo pusės, mes „bažytis“ ne-...“

KORESPONDENCIJOS.

Lewiston, Me.

20 spalio įvyko LSS. 105 kuo... po parengta paskaita iš astrono...

Prelegentas Liaudanskas pas... kaitą pradėjo nuo žemės pradžio...

Viskas nuosekliai ir aiškiai... išguldyta, taip kad kiekvienas ga...

Elizabeth, N.J

22 spalio atsibuvo prakalbos... 147 LSS. kuopos, surengtos IV Ra...

Žmonių mažiau buvo susirin... kę, kaip kitais sykiais. Kaltė ren...

Ketvertą metų atgal čia kel... davo didelius triukšmus per prak...

Uždengimui svetainės lėšų su... rinka \$5.00. Į kuopą prisirašė...

Paterson, N.J.

17 spalio atsibuvo prakalbos... surengtos vietinio kun. Daugio...

Pirmiausia jis pranešė, kad... daugiaus skaitys iš knygos, negu...

Čia padarė 20 minučių pert... rauką, sakė, kad jis parukysias...

Po pertraukai pasakė, kad ai... škins apie socialistus. Pirmiau...

Iš tokio mišinio niekas nega... lėtų suprasti, kas yra Soc. partijos...

Ir dabar jau mūsų prelegentas... užbaigė apie socializimą. Netaręs...

Ant galo, drg. D. Litutkevičia... užklause, kodėl kunigas vlientik...

Drg. T. Sarapas tuoj paklausė... ar leis jo, prelegento, kalbą kriti...

E. Kinderas paaiškina, kad iš... vietinių lietuvių niekas negali iti...

Kiela klausimas, kaip darbi... ninko vaikai gali pasiekti mokslą...

ko: Buvau Californijoje ir įješ... jau darbo laundrėse (skalbyklose)...

Dabar drg. J.K.Gilius nurod... do, kad kun. pažino «socialistus»...

Spalio 27 Franklin Union vie... tainė tapo surengtos tarptautiš...

Ant galo, drg. D. Litutkevičia... užklause, kodėl kunigas vlientik...

Užbaigdamas, kunigas priminė... kad žmogaus persitikrinimus rela...

Baigiant šį pranešimą, turia... pridurti, kad gerbtinas kn. Dug...

Bet tikimės, jog kun. Daugis... kada nors nepasigails savo triuso...

Nv Haven, Conn.

Nr randasi čia burelis su... sipratą darbininkų, vienok lik...

A 1-mo Rajono pasidarba... vimul, po surengtos prakalbos.

23palio turėjom pirmą susi... rinkim pasirodė, kad kuopa ga...

S. M. Rinkvičius.

Nv Britain, Conn.

27palio LSS. 5 kuopa paren... gė prakalbos. Kalbėjo drg. J.Šu...

Dr. Šukys savo užduotį atli... ko ger. Baigdamas kalbą, pri...

Vitniai lietuviai pradėjo la... bai mažai lankytis ir socializma...

Kazio Šuogeris.

Boston, Mass.

Spalio 27 Franklin Union vie... tainė tapo surengtos tarptautiš...

F.N. Ramanauskas.

AUKOS.

Storai ir Giovanniti.

Tylorville, Ill. surinkta per... Mikol. Uta ir V.Venslavą. Au...

Abert Oselan 1,00; J.Švedas... J.Bragaitis, J.Kaspara, A.Šneide...

Ans gauta ir perduotos. Adm.

Kankinimas.

17palio vakare vestuvėse K... Armu su H.Gudaičiu aukavo...

SATYRO UZPEČKIS.

Seimas.

Pagiryj susirinko visokie gy... vūnai: keturkojai, dvikojai, sp...

Krokodilius:— Mieli broliai!... ašaros man bėra per veidus, lyg...

Bezdžione (tyliai):— Lyg kas... nežino krokodilio ašarų, o vėl...

Tigris:— Jis ašaroja iš pik... tumo, kad negali ant manęs už...

Vilkas (pats į save):— Riebi... jau ak, kad dabar kur patamsiai...

Krok. (rusčiai):— Pastaba!... Zuikys, sekretorius skaitys proto...

Vilkas (skaito):— Męs gy... viai: keturkojai, dvikojai, spar...

Krok.:— Trumpa pertrauka;... po pertraukai bus skaitoma nutarimai.

Vilkas:— Broliai! ant mi... nutos apsimalsinkite, skaitysiu...

Nutariam:— Šunį išmest iš... skaičiaus keturkojų už jo raudon...

Leopardas (ramiai):— Pra... šalinkite! (Keli apleidžia posėd...

Meška:— Aš įnešu, kad gin... čai baigtųsi, o kas-ką žinote a...

Peleda:— Nužudykite kartą... ant visados, be jokių pasiteisin...

Asilas:— Bravo!... paremiu. Lape:— Jau aš gerai persi...

Atsilankė apie 300. 9999.

kaip tik urrrr šuva, tas pats, a... pie kurį dabar dalykas eina, —

Višta:— Nemeluok sveika, ne... iš darbo mane nešei, tik nuo lak...

Avis:— Aš tiek žinau apie... tą šunį: kartą vilkas buvo suėm...

Vilkas:— Ar neteisingai nu... skriandė ką-nors vilkas? Ne... Nei...

Asilas:— Šuns labai didelės... ausys, vertas ant saulės iškepti.

Krok.:— Iš vieno ar kito už... metimo šuva gali išsilaižyti, bet...

Keli balsai:— bravo! Kiaule:— Žiūrėkit, kokia...

Vilkas (pats į save):— Riebi... jau ak, kad dabar kur patamsiai...

Zuikys (lupas krutindamas):— Šuva blogas, o vilkas nege...

Krok. (rusčiai):— Pastaba!... Zuikys, sekretorius skaitys proto...

Vilkas (skaito):— Męs gy... viai: keturkojai, dvikojai, spar...

Krok.:— Trumpa pertrauka;... po pertraukai bus skaitoma nutarimai.

Vilkas:— Broliai! ant mi... nutos apsimalsinkite, skaitysiu...

Nutariam:— Šunį išmest iš... skaičiaus keturkojų už jo raudon...

Leopardas (ramiai):— Pra... šalinkite! (Keli apleidžia posėd...

Meška:— Aš įnešu, kad gin... čai baigtųsi, o kas-ką žinote a...

Peleda:— Nužudykite kartą... ant visados, be jokių pasiteisin...

Asilas:— Bravo!... paremiu. Lape:— Jau aš gerai persi...

Atsilankė apie 300. 9999.

SAJUNGOS REIKALAI.

Prie Referendumo N VIII.

Drg. S. Jasiulionis 40 num. «Kovos», kalbėdamas apie kankinių šelpimą, pripažįsta, jog juos šelpti tai mūsų pareiga. Bet toliau sako: «Nors tie 25 c. ant metų tai norinčiam ir galinčiam visai nedaug, bet nevisi mūsų draugai taip nori nei gali». Pagaliaus, išskaitęs visą sunkenybę Sąjungos mokesčių, sako: «Užtenka tokių extra mokesčių, o kankiniams mes galim paaukauti iš geros valios, nes, kada žmogus nėra varžomas, gali ir daugiau paaukauti, kaip po 25 c. ant metų».

Šie S. Jasiulionio žodžiai — tai pakartojimas nekurių draugų nuomonės kas link kankinių šelpimo; aš esu ypatingai girdėjęs draugus panašiai kalbant ir net nuo vieno gavau laišką su tokiais pat nuomonėmis.

Išties, varu mus niekas negali prisiprėti šelpti savo idėjos draugus. Čia dalykas mūsų pačių sąžinės ir jausmų. Bet jeigu mes politiški kankinių nėselpime, tai kas juos turi šelpti? Jie, dirbdami dėl žmonijos labo, pralėdė savo ypatingą laimę, laisvę, o papulė iš alkos, paniekos ir priespaudos nasrus.

Mums, pasak S. J. ir kitų, 25 centai tai tikra sunkenybė, o tuo — pat laiku mums 25 c. ant pikniko, ant baliaus ar kartais ant apsvaiginimo sau proto — tai niekis.

Kada mūsų draugai grumėsi su amžiais varginusiu žmonija prieš, tada mums jų veikimas buvo malonus, bet kada jie atsidūrė Sibiro tyruose arba smirdinčiuose Rusijos kalėjimuose, tada jais jau lai rupinasi kruvino rusų biurokratijos apveizai! Jau tada nei jų darbai, nei jų idėjos, nei jų ypatinga laisvė, nei vargas, alkis, nei kasdien kerčiama panieka neverti mums nei 25 centų!

Tiesa, S. Jasiulionis ir kiti žada daugiau, kaip po 25 c., bet nelaimė tame, kad pažadėjimas negali kovoti su alkio, negali užganėdinti jokių kankinių reikalavimų, negali parodyti užuojautos — draugiškumo! Jeigu gi norima šis žadėjimas išties įkūnyti, tai kam — gi drebėti prieš pareigą!

Jeigu kuriems draugams 25 c. išties sunku per metus sumokėti, tai visgi galima padaryt nors pagal paties S. Jasiulionio išvedimą, kad nevaržomas gali daugiau aukauti, negu pareigos spiriamas. Kiekvienas žino, kad kalinių kasdieninis draugas yra alkis — pasnikavimas, ir kad jie alksta prisipirti. Tai mes per metus nors vieną dieną ir tai iš liūso noro valgykime taip, kaip valgo kaliniai, ir sutaupeim 25 c. ir kartu patirsim jų gyvenimo saldybes!

Pagaliaus, jeigu mes šį 60 kuopos įnešimą atmesim, tai tikrai parodysim, jog mūsų draugai taip šalti, kaip žuvies kraujas.

Mūsų kaliniai.

LSS. 60 kuopa įnešė referendumui, kad koznas Sąjungos narys mokėtų po 25 c. į metus tam tikram kankinių fondui.

Draugai ir draugės! revoliucijos judėjimas Rusijoje kyla kas kartą smarkyn; judėjimas, pasiskandintas darbininkų kraujuose, vėl atbunda ir pradeda ban-

guoti. Gyvenimas nestovi ant vietos, bet žengia pirmyn. Prišpaustųjų minios negali ilgiau panešti sunkų carizmo jungą; vargas, budas ir bausis išnaudėjimas verčia kiekvieną pagalvoti. Pirmos judėjimo bangos jau prasidėjo. Subruzd Kronštado ir Sevastopolio jurininkai, Kaukazo ir Vilniaus gubernijoje pėstininkai, sapiorai. Ta dalis kariumenės buvo 1904 ir 1905 m. pirmais pranašais revoliucijos. Nes tai miesto darbininkai, kurių krutinėse da laisvės kibirkštėlė žėruoja. Tai yra tos jaunos spėkos, kurios matė 1905 metais besiliejančių kraują savo tėvų ir brolių! Tos jaunos spėkos jau pradeda liepsnoti kerštu už nekaltai pralietą kraują! Jų širdyse užsidegė laisvės dvasia, kurios jokios spėkos nestengs užgesinti. Netik tarp kareivių prasidėjo judėjimas, bet jis apima kas kartą vis platesnes ir platesnes darbininkų minias. Po Lenos skerdynių pasipylė protesto straikai. Peterburge, Maskvoj, Varšavoje, Rygoje, Odesoje ir kitur straikavo šimtai tukstančių darbo žmonių. Tiesybė, kuopos turi tautuoti apie tai įnešimą. Ale žinokim, kad nauja mintis gali tik pas vieną asmenį pirmiausia gimi, gali koks vienas asmuo plėčiau kokiame reikale perrašyti dalyką. Gal sakysit, kad tas draugas turi tautuoti kuopos susirinkime įnešimą, o kuopa paduos visai Sąjungai. Na, o jeigu visų tos kuopos narių bus tokios mintys kaip IV Rajono 21 konferencijos atstovų, kad nubalsuotas dalykas būtina reikia įvykdyti, neatšvelgiant j jokias kliūtis, — tai visai gerai. Tada mes turime tautuoti kiu budu ir vykdom tuos referendumus gyveniman, kad vietotj arkljo perkam oži, bile važiuoti!

Atšaukimas. Noriu pakalbėti apie vieną dalyką mūsų reikaluose, kuris, rodos, niekad nebuvo judintas, jei nekljtu, tai yra apie atšaukimą kokio nors alyko, kuris buvo referendumu priimtas. Rodos, niekas neužmėgė, kad mes atšaukimą pripažintam ir jo kartais rekalauijam. Bet kaip mes prie to atšaukio prieinam?

Jeigu pas mus koks alykas buna nubalsuotas visos Sąjungos, bet praktikoje ji nealima įvykdyti, — tai draugas per «Kovą» vistiek nevalia iekšti apie tai savo nuomonės. Jei pamėginsi tai daryti, tai tuogausi atsakymą, kad nevietoj. Javyzdžiui, tilpo drg. V. Jkščio straipsniukas kas link Kl. Organizatoriaus — tuojaus V. Rajonas savo 21 konferencijoje išnešė prieš tai rezoliuciją, net su papeikimu.

Na, pasakykit, meldžiamieji, kaip mes prie vieno ar kito dalyko atšaukimo galime prieiti? Ar su tylėjimu, kad nevalia apie tai viešai išreikšti savo nuomonę!

Tiesybė, kuopos turi tautuoti apie tai įnešimą. Ale žinokim, kad nauja mintis gali tik pas vieną asmenį pirmiausia gimi, gali koks vienas asmuo plėčiau kokiame reikale perrašyti dalyką. Gal sakysit, kad tas draugas turi tautuoti kuopos susirinkime įnešimą, o kuopa paduos visai Sąjungai. Na, o jeigu visų tos kuopos narių bus tokios mintys kaip IV Rajono 21 konferencijos atstovų, kad nubalsuotas dalykas būtina reikia įvykdyti, neatšvelgiant j jokias kliūtis, — tai visai gerai. Tada mes turime tautuoti kiu budu ir vykdom tuos referendumus gyveniman, kad vietotj arkljo perkam oži, bile važiuoti!

Po ilgų reakcijos metų vėl prasidėjo Vilniuje straikai. Prasidėjo ir Lietuvos Socjaldemokratų partijos darbavimas.

Lietuvos ir Rusijos darbininkų išsiluosavimas — tai yra mūsų išsiluosavimas. Visas išsiluosavimo darbas guli vien tik ant darbininkų pečių. Nes kitos klišios ir luomos tuo menkai rupinasi arba visai nesirupina, nes joms jau užtenka.

Kiekvienas politiškas judėjimas turi būti idejališko pasišventimo. Prasišvedant judėjimui, prasidės ir bausis grūdimas į kalėjimus. Tos laisvės kovotojai bus vien darbininkai ir iš dalies inteligentija. O koks jau kalėjime gyvenimas, rodosi, aiškint nereikia, nes nevienas iš mūsų yra jį patyręs ant savęs.

Badu ir nelaisve žudyti laisvės kovotojus yra bausiai skaudus smugis laisvės karzygiams. Kankinių šelpimu niekas nesirupins apart darbininkų, nes kitos klišios ir luomos savo vergams neužjaus, kunigija stengsis, kiek galėdama, purvinti laisvės kovotojus ir kenkti jiems.

Mūsų priedermė yra rupintis gelbėjimu politiškių kankinių. Mes jiems ypatingai pagelbėti negalime — dalyvumu atviroj kovoje. Bet pagelbėdami aukomis, pridutuome daugiau drąsos. Nes matytų, kad, ir kalėjiman papulus, nereikės taip bausiai badu mirti, o kas paliko šeimyną, tai jai nereikės badauti.

Tiesa, mes gelbėjome savo politiškus kalinius rinkdami aukas, bet tai neužtikrintas fondas kankinių šelpimui. Aukos irgi renkamos vien tik iš mūsų pačių. Mes, sąjungiečiai, aukaudami kasmet po 25 c., nieko nejaustume, o rėmimo politiški kaliniai būtų užtikrinti.

2,500 Sąjungos narių, aukaudami po 25 c., sudeda \$625. Su tokia suma galima nemažą skylę užkišti. Ir priegtam liktume liousi nuo vieno darbo ir turėtume daugiau laiko kitiems darbams. Taigi, draugai ir draugės, pamislykite, nes nuo jų prigluli Lietuvos kankinių likimas ir kartu laisvės kovotojų darbininkų.

Atšaukimas. Noriu pakalbėti apie vieną dalyką mūsų reikaluose, kuris, rodos, niekad nebuvo judintas, jei nekljtu, tai yra apie atšaukimą kokio nors alyko, kuris buvo referendumu priimtas. Rodos, niekas neužmėgė, kad mes atšaukimą pripažintam ir jo kartais rekalauijam. Bet kaip mes prie to atšaukio prieinam?

Jeigu pas mus koks alykas buna nubalsuotas visos Sąjungos, bet praktikoje ji nealima įvykdyti, — tai draugas per «Kovą» vistiek nevalia iekšti apie tai savo nuomonės. Jei pamėginsi tai daryti, tai tuogausi atsakymą, kad nevietoj. Javyzdžiui, tilpo drg. V. Jkščio straipsniukas kas link Kl. Organizatoriaus — tuojaus V. Rajonas savo 21 konferencijoje išnešė prieš tai rezoliuciją, net su papeikimu.

Na, pasakykit, meldžiamieji, kaip mes prie vieno ar kito dalyko atšaukimo galime prieiti? Ar su tylėjimu, kad nevalia apie tai viešai išreikšti savo nuomonę!

Tiesybė, kuopos turi tautuoti apie tai įnešimą. Ale žinokim, kad nauja mintis gali tik pas vieną asmenį pirmiausia gimi, gali koks vienas asmuo plėčiau kokiame reikale perrašyti dalyką. Gal sakysit, kad tas draugas turi tautuoti kuopos susirinkime įnešimą, o kuopa paduos visai Sąjungai. Na, o jeigu visų tos kuopos narių bus tokios mintys kaip IV Rajono 21 konferencijos atstovų, kad nubalsuotas dalykas būtina reikia įvykdyti, neatšvelgiant j jokias kliūtis, — tai visai gerai. Tada mes turime tautuoti kiu budu ir vykdom tuos referendumus gyveniman, kad vietotj arkljo perkam oži, bile važiuoti!

Tiesybė, kuopos turi tautuoti apie tai įnešimą. Ale žinokim, kad nauja mintis gali tik pas vieną asmenį pirmiausia gimi, gali koks vienas asmuo plėčiau kokiame reikale perrašyti dalyką. Gal sakysit, kad tas draugas turi tautuoti kuopos susirinkime įnešimą, o kuopa paduos visai Sąjungai. Na, o jeigu visų tos kuopos narių bus tokios mintys kaip IV Rajono 21 konferencijos atstovų, kad nubalsuotas dalykas būtina reikia įvykdyti, neatšvelgiant j jokias kliūtis, — tai visai gerai. Tada mes turime tautuoti kiu budu ir vykdom tuos referendumus gyveniman, kad vietotj arkljo perkam oži, bile važiuoti!

Po ilgų reakcijos metų vėl prasidėjo Vilniuje straikai. Prasidėjo ir Lietuvos Socjaldemokratų partijos darbavimas.

Lietuvos ir Rusijos darbininkų išsiluosavimas — tai yra mūsų išsiluosavimas. Visas išsiluosavimo darbas guli vien tik ant darbininkų pečių. Nes kitos klišios ir luomos tuo menkai rupinasi arba visai nesirupina, nes joms jau užtenka.

Kiekvienas politiškas judėjimas turi būti idejališko pasišventimo. Prasišvedant judėjimui, prasidės ir bausis grūdimas į kalėjimus. Tos laisvės kovotojai bus vien darbininkai ir iš dalies inteligentija. O koks jau kalėjime gyvenimas, rodosi, aiškint nereikia, nes nevienas iš mūsų yra jį patyręs ant savęs.

Badu ir nelaisve žudyti laisvės kovotojus yra bausiai skaudus smugis laisvės karzygiams. Kankinių šelpimu niekas nesirupins apart darbininkų, nes kitos klišios ir luomos savo vergams neužjaus, kunigija stengsis, kiek galėdama, purvinti laisvės kovotojus ir kenkti jiems.

Mūsų priedermė yra rupintis gelbėjimu politiškių kankinių. Mes jiems ypatingai pagelbėti negalime — dalyvumu atviroj kovoje. Bet pagelbėdami aukomis, pridutuome daugiau drąsos. Nes matytų, kad, ir kalėjiman papulus, nereikės taip bausiai badu mirti, o kas paliko šeimyną, tai jai nereikės badauti.

Tiesa, mes gelbėjome savo politiškus kalinius rinkdami aukas, bet tai neužtikrintas fondas kankinių šelpimui. Aukos irgi renkamos vien tik iš mūsų pačių. Mes, sąjungiečiai, aukaudami kasmet po 25 c., nieko nejaustume, o rėmimo politiški kaliniai būtų užtikrinti.

2,500 Sąjungos narių, aukaudami po 25 c., sudeda \$625. Su tokia suma galima nemažą skylę užkišti. Ir priegtam liktume liousi nuo vieno darbo ir turėtume daugiau laiko kitiems darbams. Taigi, draugai ir draugės, pamislykite, nes nuo jų prigluli Lietuvos kankinių likimas ir kartu laisvės kovotojų darbininkų.

Repšys kalba, kad rezolucija, priimta pereitos VIII Raj. konferencijos, kas link drg. Bagočiaus politiško darbo esanti pasiūsta jau Veikiamamjam Komitetui, bet, anot drg. R., pirma galėtų neigti V. K. veikt tame reikali, rezolucija turėtų but paduota už tvirtinimui visų VIII Rajono narių. Kitais žodžiais, drg. J. R. nori, kad tas visas dalykas sustotų ant ilgo laiko, arba tikisi, kad VIII Rajono draugai balsuos prieš tą rezoluciją.

Vienok drg. R. kljsta da šiame dalyke. Ta rezolucija buvo priimta ne VIII Rajono, bet VIII Rajono konferencijos ir su parašais primininko ir sekretoriaus tos konferencijos turėjo buti pasiūsta V. K.

Bet čia ne apie rezoluciją, bet ne apie kaip ta rezolucija buvo priimta turėtų rupėti kiekvienam Sąjungos nariui, bet ar drg. Bagočius sulaužė svarbiausią Socjalistų partijos principą: kas tarnauja kapitalistų klišiai politiškai, tas negali buti nariu Socjalistų partijos.

Gerai žinoma, kad Bagočius yra taikos teisėjas — Justice of the Peace, ir taipgi gerai žinoma, kad Massachusetts valstijoje toks teisėjas yra paskiriamas gubernatorium; tai yra politiškas darbas.

Šiame atsitikime visai nereikia jokių rezolucijų ir jeigu mūsų įstaigos būtų pildžiusios savo priderystes, tas klausimas būtų buvęs jau seniai iširtas ir būtų pasielgta pagal Sąjungos konstituciją. Kadangi tas dalykas iki šiam laikui da nebuvo iširtas, tai šiunomi, viešai atkreipdamas atidą Bostono kuopos ir Pildomojo ir Veikiamojo reikalauju isurti tą dalyką.

Aš neturiu nieko prieš Bagočių, bet pakeliu balsą prieš lauzymą socjalizmo principų.

Klausimas turi buti iširtas ir arba Bagočius išmestas iš Sąjungos arba turi buti parodyta, kad jis yra nekaltas. A. Petratis.

Vienytis su Soc. Party.

Nors šitas klausimas esti keliamas kuopų susirinkimuose, konferencijose ir net VI Suvažiavime buvo nutarta vienytis su Soc. Party ir išrinkta komitetas susižinojimui su Soc. Party, bet pasirodo, kad pastarasis obsoliutiškai nieko nenuveikė, o vienytis reikalinga.

«Kovos» NN 40 ir 41 drg. J. S. Pruselaitis aplamai nurodė teisingai budą, kaip vienytis su Soc. Party.

Labai būtų gerai, kad LSS. pradėtų vienytis su S. P. nuo 1 sausio 1913 m. ir kad rastų daug norinčių vienytis ir darbas būtų pradėtas. Bet neužmirškite, kad mums reikia apkalbėti apie S. P. lietuvių skyrių, kuris gana puikiai gyvuoja po Soc. P. vėliava, kuris neužilgo turės sekretorių, apmokamą per Soc. P. Ir S. P. Chicago lietuvių branciai žada išleisti mėnesinį laikraštį vardu «Chicago Socjalistas». Tam išrinkta ir komitetas, kuris turi susižinoti su S. P. lietuvių branciais, esančiais kituose miestuose, ir suvienyti juos.

Draugas Pruselaitis sako, kad apie pastaruosius draugus būtų galima pakalbėti iš kritiškos pusės; labai būtų žingeidu matytas kritiškas puseis.

Chicagoj S. P. lietuvių sky-

rius susideda iš 200 narių, kurių diduma yra buvę sąjungiečiai. Man rodos, kad juos už tai negalima kritikuoti. Jie apšleido Sąjungą ir prisidėjo prie S. P. ne dėlto, kad jiems būtų atbodus Sąjunga, bet dėlto, kad jie matė, jog, prigulėdami prie S. P., gali daugiau nuveikti darbininkų labui, — ypatingai, kad VIII Rajone randasi daugybė tautiškių socjalistų, kurie yra priešingi net gatvinėms prakalboms, ir da neprisidėjo kartu varyti agitaciją už S. P. kandidatus. O jų pačių agitacijos jokios nematyt, visi ruošėsi prie balių (Nepamatuotas užmetimas. Red.). Jei Sąjunga susivienys su Soc. P., tai reiškia, kad Soc. P. nariai lietuviai turės už pareigą sugrįžti prie tautiškių socjalistų ir su jais kovoti (? R.). Šitą dalyką turime apkalbėti pirma, negu Sąjunga vienysis su S. P. O jeigu atskirai varysime soc. agitaciją, tai pasirodys lietuvių socjalistų dvi priešingos puseis. (Kodėl būtina priešingos? Red.)

Susivienijus su S. P., Sekretorius turėtų buti Chicagoj ir gautų vietą S. P. Cook County ofise; ir ypatingai būtų reikalinga «Kova» perkelti į Chicago, nes čion «Kova» galėtų geriau gyventi, kaip materijališkai, taip ir dvasiškai. Nėra abejonės, kad su laiku «Kova» galėtų pakilti ir dienraščiu. Reikia žinoti, kad Chicagoj smarkiai auga socjalizmas, kaip tarp svetimtaučių, taip ir tarp lietuvių.

Dabar, skaitant VIII Rajoną su S. P. lietuvių skyriaus socjalistais, socjalistų randasi apie 500, o kuomet susivienytų VIII Rajonas su Soc. Party, gal praliororėtų kenkti mūsų agitacijai. Anuf. Karalius.

Sąjungos konstitucija.

2. Sąjungos tvarka.

Suvažiavimas, pasak konstitucijos, neįvyksta, bet tiktai gali įvykti. Jisai paliktas įstatuose tiktai taip sau, dėl viso ko. Tada išaiškina, ir kodėl visų įstaigų funkcijos taip labai supainiotos ir sumaišytos, kodėl jų funkcijų surašose užtinkti visokių butų ir nebutų, reikalingų ir nereikalingų daiktų. Jeigu Sąjunga turėtų, pavyzdžiui, tiktai vieną centrališką įstaigą, kuri tvarkytų visą kasdieninį organizacijos darbą, tai pakaktų trumpai suminėti svarbių-svarbiausių to darbo šakas ir būtų apibrėžtos tosios įstaigos kompetencijos. Klausimas eity vien apie tai, daugiau ar mažiau teisų ji turi prieš kuopas, rajonus ir atskirus Sąjungos narius, t. y., ar organizacijoje išreikšti centralizacijos ar decentralizacijos principas. Bet dabar organizacijos darbams tvarkyti Sąjunga turi ne vieną centro komitetą, tiktai — du. Dėl tos priežasties prisiėina sukti galvą, kaip padarius, kad vienas komitetas nebutų per daug sunkiai darbai apkrautas, o antras, kad nedykautų. Jeigu nesiduoda viskas padalinti pusiau, tai tam komitetui, kuriam teko lengvesnė našta, pridėdama da kas-nors. O išgalvoti kas-nors juk visuo-

met galima. Veikiamamjam Komitetui, sakysime, galima užduoti patarimus davinėti Literatūros Komitetui; komitetui A, kad

priziurėtų komitetą B, — o komitetui B, — kad priziurėtų komiteto A priziurėjimą ir tt. ad infinitum.

Toliaus, kadangi centro komitetų du, tai turi buti tam tikra įstaiga, kuri tarpininkautų tarpe judviejų. Tuo budu atstairanda Centro Sekretorius. O kartą jisai yra, tai reikia pasirūpinti, kad ir jam būtų visų laika kas veikti. Jisai virsta susinešimo centru visoje organizacijoje. Jeigu ir tatau da neužpildo jo viso laiko, tai juk nesunku jam darbą padaryti, paliepiant jam, pav., rašyti atskirą laišką į kiekvieną kiekvieno komiteto narį, įtraukti kiekvieną laišką į tam tikras knygas, davinėti informacijas visokuose, paliečiančiuose Sąjungos reikaluose arba da ką kitą veikti. Tas-pats su Redatorium ir Literatūros Komitetu, tas-pat ir su Administratorium ir su Turty Kontrolės Komisija.

Skubinuosi pastebėti, kad aš anaipol nenoriu kabinėties prieš žmonių, kurie konstituciją rašė. Man nesvarbu, kas tenai kaltas, kad tiek daug ty visokių įstaigų priviso Sąjungoje. Pažymiu tatau, vien kaip faktą, kuris gyvuoja ir Sąjungos praktikoje ir tapo atmuštas naujų josios įstatų suraše.

Kokios priežastis pagimdė šitą faktą? Daugelis priežasčių; bet svarbiausioji — tai nesupratimai ir betvarkė, ilgą laiką viešpatavusieji organizacijoje. Rajonų atstovų arba Veikiamasis Komitetas tegalėjo atsirasti, žinoma, tiktai tuomet, kai susivirė rajonai, Centro Sekretorius tiktai tuomet, kai Sąjungoje atsirado daugiau reikalo algoms). Šitos ir panašios aplinkybės, tačiau, tiktai prirėgė dirvą toms įstaigoms. Bet ne jos suteikė juodviem, lygiai kaip ir kitoms įstaigoms, ypatingą jų pobūdį.

Kodėl be Redatoriaus, kuris veda ir priziuri Sąjungos laikraštį, yra da ir Literatūros Komitetas, kuris taip-pat gali kilties į laikraščio vedimo reikalus? Todėl, kad laikraštis labai dažnai virsdavo įkirių vaidų įrankiu. Įsteigdamai Literatūros Komitetą su dabartinėmis jo funkcijomis, sąjungiečiai norėjo susitverti priemonę tiems vaidams pašalinti. Panašiu tikslu susiaurintos teisės Administratoriaus ir Sekretoriaus, kurių funkcijų dalis įteikta tam pečiam L. K-tui, Pild. ir Veik. K-tams. Kaipo garantija prieš šitų komitetų sauvalią, pagaliaus, įsteigtas referendumas ir duoda kuop-plačiausiai iniciatyvos teisė atskirioms kuopoms.

(T. B.) P. Kovas.

Nauji Raštai.

„Paslaptis“. Parašė Senas Vincas. Išleido V. Jakštys, 1912 m. Philadelphia, Pa. Spauda «Kovos». Pust. 44. Kaina 15 c.

„Paskaitos iš Biologijos ir Bakterijologijos“. Su paveikslais. Parašė dr. A. Garmus. 1912 m., Brooklyn, N. Y. Išleido Tėv. Myl. Draugystė, Spauda «Vienybės Liet.». 171 pust., kaina 50 c.

„Ben-Hur“, istoriška apysaka iš Kristaus laikų. Parašė Lew Wallace, sulietuviuono Jonas Montvila, Chicago, Ill. Turtu ir spauda «Kataliko», 1912 m. Pust. 472.

Užsirašykite 'Lietuvių Žurnalą'
Išėina kartą į mėnesį ir prekiauja tik 50c metams.
"Lietuvių žurnalas", yra tai savo rušies laikraštis.

Jame nėra vietos polemikai ir korespondencijoms, telpa vien įvairių mokslo šakų ir beletristikos straipsneliai. Bet viena jo ypatybė — tai užklaūsaimai ir atsakymai. Mūsų atsakysim į pasiūstus mums visus klausymus, nežiurint kas ir apie ką bus klausiamas. Tai yra ideališkas namų svečias. Adresuokite:
"Lietuvių žurnalas", 1607 No. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Revoliucijos Gimimo Momentas.

NAUJAS GRAŽUS PAVEIKSLAS Šis paveikslas perstato Revoliucijos gimimo momentą: sukylimą liandies prieš carinę valdžią. Paveikslas didumas 14x16 colių, prekės su prisidantimi 20c, dangius imantims ant karto, uždėdama 50 procentus. Jį parduodam todėl taip pigiai, kad norime praplauti tarpe darbininkų klėses revoliucjonistiskais mintis.
Norintieles turēt šį paveikslą kreipkitės į "Kovos" Administraciją

Skaitykite ir užsirašykite vienatinį Rusų Socialistų savaitinį laikraštį Amerike
Novy Mir
(Naujas Svetas)
Prenumerata metams \$1,
" Kanadoj \$1,50
Pav. num. Amer. 2c. Kanadoj 3c. Adresas:
"NOVY MIR"
140 East 4th st. New York.

Kelstone Phone Main 14-28.
Bell Phone Lombard 2506
Dr. Philip ROVNO
423 Pine st. PHILAD., PA.
Priėmimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
Galima susikabēt rustikai ir lenkikai.
PARDUODU LAIVAKORTES
ir siūndu pinigūs. Atlieku visokius spaudos darbus. Užrašu lietuviškus laikraščius. Turu agentura apsaugos nuo ugnies. Priimu pinigų tarpinink. P.M.KAITIS
narys 81 kap. LSS. ir 15-os wardos Soc. Partijos
1607 N. Ashland ave., Chicago, Ill.

- "Kovos" agentai.**
- J. A. Tilindis
1115 Exchange ave., E.St.Lois, Ill.
  - A. Kalasky
Box 1306, Renton, Wash.
  - M. K. Žvingilas
R.F.D. Simsbur, Conn.
  - P. Glaveckas
873 Hollins st. Baltimore, Md.
  - J. Kalakauskas
121 Green st., Worcester, Mass.
  - J. J. Vaitkevičius
48 Walnut st., New Haven, Conn.
  - J. Bindokaitis
Henry st., Rochester, N. Y.
  - P. Šiekaitis
953 Wyoming ave., Pittston, Pa.
  - V. Patalavičius
325 N. 2nd st., Philadelphia, Pa.
  - A. Kiškunas
88 Charter yak ave., Hartford, Ct.
  - K. Demikis
41 New Empire st., Wilkes-Barre, Pa.
  - "Dilgėles"
2400 5-th ave., Pittsburgh, Pa.
  - "Aušra"
3149 So. Halsted st., Chicago, Ill.
  - P. Kaušius
25 W Leonard st., Grand Rapids, Mich.
  - A. Mizara
242W. Broadway., So. Boston, Mass.
  - J. Ližaitis
P. O. Box 217, Larksville, Pa.
  - M. Šliakys
Scranton, Pa.
  - M. Senkus
46 Knox st., Lewiston, Me.
  - J. Petrikis
1540 Ross ave., Scranton, Pa.
  - J. E. Vasaitis
86 30-th st., Detroit, Mich.
  - A. S. Šmigelskis
95 Weyl st., Rochester, N. Y.
  - V. T. Jokymas
71 William st., Wallingford, Ct.
  - K. J. Gelezele
44 Parkin st., Baltimore, Md.
  - J. Ilgaudas
1613 So. Halsted st., Chicago, Ill.
  - J. P. Čepulis
070, Wyom ing ave., Pittston, Pa.
  - P. Vaitiekunas
827 W. 33 pl., Chicago, Ill.
  - W. J. Butwell
1381 So. 50-th ave., Cicero, Ill.
  - D. J. Klinga
49 Limerick st., Gardner, Mass.
  - A. Kubilius
1214-17 st., So. Omaha, Neb.
  - A. A. Reklaitis
234 Wayne st., Jersey City, N. J.
  - S. Karalius
342 Lenox st., Norwood, Mass.
  - K. Šeštokas
1671 Milwaukee ave., Chicago, Ill.
  - A. Vainorius
2220 Tustin st., Pittsburgh, Pa.
  - G. J. Guzevich
P. Box 135, Benld, Ill.

- A. Žilinskas
Meriden, Bonn.
- P. Šimkus
Columbia Box Lumb. Co. So. Bend, Wash.
- F. J. Pobedinski
667 3-rd st., Milwaukee, Wis.
- J. Stankus
85 Fremont st., Grand Rapids, Mich.
- J. Žvingila
1711 E. Matheny ave., Springfield, Ill.
- J. Bukantis
77a Endicot st., Boston, Mass.
- J. Dementis
25 W. Leonard st., Grand Rapids, Mich.
- F. Stasiukelis
Bex 1588, Fitchburg, Mass.
- A. J. Neris
166 Spruce all., Phillipsburg, N.J.
- Kelaujanti agentai:**
A. Grabauskis ir J. K. Berhylas.
- Amerikos kalendorius.**
Išleido
J. ILGAUDAS.
Labai puikiai padarytas, knygos formate, su gražiais paveikslais ir žingcidžiais straipsniais. Todėl patariame kiekvienam sąjungiečiui turėti savo namuose tą kalendorių. **KAINA**..... 25c.
Gaunamas "Kovos" Administr. 1815 Moya. ave., Philadelphia, Pa.

23 AKMENAI "RAILROAD" LAIKRODELIS

Ausko užsukamas ir užstatomas, 77 rams ar moterime. Anksu dengtas, geras tuotas 20 metų. Lūkestal ab pūst uždromi gražiai engravieruoti. Absoliutiškai teisingai laiko laikas. specialiai vartojamas per tarngjančiu prie geležinkelių ir per nuolat keliančius. Pašlytine vyrišką ar moterišką laikrodėlį, gava paroklaivimą ir antrašę per C.O.D. 10 džiame išgeminuoti ir užmokėti tik \$5.77 eksprekul. Jei rasite netinkantį, sugražiozite. Atminti, kad tu gal už panašų laikrodėlį užmokētum \$25.00, jei jį tan elyrių pirkti iš kalbus pardavėjas. Prie laikrodėlio mes duo dame 14 karato pasakauota rėtežėlį su brelietu dykal. - EXCELSIOR W.P. CO. 903 Athenseum Bldg., Chicago, Ill.

Dr. J. L. LANE
Gydytojas ir chirurgas
308 Cobb Building, Seattle, Wash
Telefonai: Ofiso, Main 7273
Namu, East 8706
Ofiso valandos 12-1, 2-4; ned. 12-1

F. J. Bagocius
Notaras. Tarkos Telsijas.
AGENTAS
Visų Geriausių
Laivinų Kompanijų
28 W. Broadway
So. Boston, Mass.

VISU ŽINIAI
Perkrausčiau savo bučernę ir grosernę į naują ir gersnę vietą, po num. 2230 Fifth av. kamps Bredy st. Kas norite nebrangiai pirkti gerą vorą, ateikite pas mane, o būsite užganėdinti. Su pagarba.
John Kazlauckas
2230 Fifth ave., Pittsburgh, Pa.

Telephone So. Boston 845 I
Dr. F. Matulaitis
495 Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Ofiso valandos:
Nuo 12-2 dieną ir nuo 7-9 vakare.
Nedėlomis iki 3 val. po pietų

L.S.S. Viršininku adresai.
Veik. Kom. Susinešimų Sekretorius L. S. Kupčinskas,
217 E. Centre St., Shenandoah, Pa.
Pildantysis Komitetas:
A. C. Herman-Purvis,
43 E. 22nd st., New York, N. Y.
V. Černiauskas,
1711 Matheny ave., Springfield, Ill.
A. Bernotas,
1815 E. Moyamensing ave., Phila., Pa.
L.S.S. Centro Sekretorius J. Stasulevičius,
1815 E. Moyamensing ave., Phila., Pa.
"Kovos" Redaktorius K. Vidikas,
1815 E. Moyamensing ave., Phila., Pa.
Literatūris Komitetas J. Ilgaudas,
1841 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Lietuvių Socialistų Sąjunga Amerikoje tik ką išleido iš spaudos naują veikalėlį knygele
"OTEK KONSTANTIN"
— Arba —
Darbai kunigo Olšausko
— Parašė —
O. KONTAITE
Knyguvė, lapų, kalna tik 5c.
Kas gi iš skaitančių kraščius nežino kokius darbus yra padaręs tas garsusis "svečias nebuvėlis" Lietuvoj ir rinkes aukas Amerikoje. Taigi šioje knygeleje skaitytojas ras daug išpudingų ir graudingų vietų, — aiškiai pamatys darbus to didelio "veikėjo". Ačiū Otea Konstantina pasidaravimui daug nekaltų moterų ir vaikų verkė išstremto ar kalėjime sėdinčio savo numylėto tėvo-duondavio. Todėl patariame kiekvienam nusipirkti šią knygele ir atidžiai perskaityti. Gaunama vien tik:
"KOVOS" ADMINISTRAC.
1815 E. Moyamensing ave., Philadelphia, Pa.

PARANKIAUSIAI VISKĄ SPAUSDINTI
KOVOS SPAUSTUVEJE
Nes viskas atliekama pulkiai, greitai ir pagal šių dienų reikavimus.
REIKALUI ESANT KREIPKITES
1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Dykai \$15

Jei tu nori buti savininku puiklausio visame sviete Waltham arba Elgin laikrodėlio, kuris yra žinomas, kaipo geriausias laikrodinis kokį kas-nors padarė, — tai išriški tą užduotį, susatant numerius, kad visai išeitų po 15 ir atsiųsk tą išrišimą mums.

Jei tu gerai atminsi — už atlyginimą mes tau prisiųsime \$15 vertes kredito čekį, kuris yra geras prie pirkimo vieno iš mūsų Waltham arba Elgin laikrodėlių. Taipgi mes prisiųsime savo katalogą, iš kurio tu galėsi išsirinkti koks patiks laikrodėlį, rėtežėlį ir komposėlį. Rašyk šiandien, i-dėdamas krasos ženklelius už prisuntimą.

CARONA COMERCIAL CO.
443 E. 16-th st., Dept. 52, New York.

I. Rosenbaum,
SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant gerlausių linijų faivu
Išmaino pinigus ir išsiūndžia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.
Agentūra geležinkelių tikiety.
Parduodame geležinkelių tiketus į visus miestus Jungtinių Valstijų.
605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Bell Telephone Dickinson 3757 W.
Dr. IGNOTAS STANKUS
Vienatinis tikras lietuvis daktaras Philadelphijoje

OFISO VALANDOS:
{ Nuo 9 iki 1 po pietų
{ ir nuo 7 iki 9 vakare
{ Subatomis per visą dieną.
{ Nedėl. nuo 1 iki 4 po pietų.

Adresas ofiso ir rezidencijos:
Dr. IGNATIUS STANKUS
1210 SO. BROAD ST., PHILADELPHIA, PA.

"LAISVĖ"
Visuomenės, Kultūros, Politikos, Literatūros, Populiariškai-Moksliskās LAIKRAŠTIS
Eina du sykiu savaitėj: Utarninke ir Pėtnyčioj.
Laikraštis "LAISVĖ" didelio formato, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet pilnas naujausių ir tikriausių žinių. "LAISVĖS" prenumerata Suvienytose Valst. metams 2 dol., pusmečiui 1 dol. Užrubežiuose — metams 3 dol., pusmečiui — \$1.50.
Ant pažirėjimo siūndiam vieną numerį DYKAI!
Užsirašant laikraštį arba turint kokius nors reikalus adresuokite taip:
"LAISVĖ" 242 West Broadway
SO. BOSTON, MASS.

Nauda iš skaitymo.

Jau gilloje senovėje, kaip tik dasprotėjo išreikšti neregimas mintis regimais ženklais, žmonės gerai suprato knygy naudą. Dabar, kuomet knygos, kaip vanduo iš šaltinio plaukte plaukta po visus kraštus, kada visur sauktuma: prie mokslo, prie apvietos, prie knygy! Tad žiaūs laikais da geriau suprantama nauda iš skaitymo knygy.

Knyga — tai mintis autoriaus. Knyga visuomet ir visur, kaip geras draugas, gali atėti mums į pagelbą savo patarimais. Skaitydami mes suįpažintam su vargais, nolaimeimis ir rūpečiais skriaudžiamų darbininkų ir tas sąžadins mumsyse meilių prie tų vargšienų. Matydami jų vargšingą padėjimą nenusimenam, bet da su didene vilčia ir pagitkijimu pasirengiam kovon.

Skaitydami knygy gandom mintis, semiam jausmus, žadinam savo dvasią sekdami darbus prakilnių žmonių, kuriems reikėjo nukentēt daug vargo, nekarty ir bado.

Darbininkški laikraščiai, kurie kaip pavasaryj bitės iš avilio, paskilido po visus kraštus, keldami iš mtygo darbininkus, rengdami juos prie darbo, neidami žinias iš visų pasaulio kraštų, jog visur darbininkai darbuojasi, visur žengia pirmyn! Tuomet skaitytojo omenyje kilę prakilni mintis ir su didene energija griebiasi už darbo, kuris atėsis nauda skriaudžiamiems.

Todėl ir mes, draugai ir draugės, pradėkime su didene energija ir pasiventimu platinti darbininkški ir mokslisko turinio knygas ir mūsų vienatinį darbininkški laikraštį "KOVA", leidžiamą darbininkškos organizacijos Liet. Soc. Sąjngos.

Kokias tik norite knygas galite gauti "Kovos" adm. Adresuokite:
"KOVA"
1815 E. Moyamensing ave., Philadelphia, Pa.